

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

голова Приймальної комісії

_____ проф. І.Є. Цепенда

27 лютого 2019 р.

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування з

Педагогіки з методикою навчання в початковій школі

для зарахування на навчання за ступенем магістра за спеціальністю

013 Початкова освіта

на основі ступеня бакалавра при прийомі на навчання у 2019 році

Розглянуто та схвалено

на засіданні Приймальної комісії

ДВНЗ “Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника”

Протокол № 3 від 27 лютого 2019 р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою вступного випробування з **«Педагогіки з методиками навчання в початковій школі»** є перевірка знань і відбір вступників для зарахування на навчання за ступенем магістра за спеціальністю **013 «Початкова освіта»** при прийомі на навчання на основі ступеня бакалавра до ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» у 2019 році.

Програма містить основні питання з **«Педагогіки з основами науково-педагогічних досліджень»**, із **«Методики навчання української мови»**, **«Методики навчання освітньої галузі «Математика» в початковій школі»**, **«Методики викладання природознавства»** та перелік рекомендованої літератури.

Наведений перелік питань, які виносяться на вступне випробування, дасть можливість вступнику систематизувати свої знання та допоможе зорієнтуватися, на які питання треба звернути увагу при підготовці до вступного випробування.

Перелік рекомендованої літератури сприятиме пошуку і добору джерел для підготовки до вступного випробування.

ПЕДАГОГІКА З ОСНОВАМИ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Основи педагогіки

Педагогіка як наука про навчання, виховання й розвиток особистості. Предмет і завдання педагогіки. Основні категорії (поняття) педагогіки, їх визначення та суть.

Система педагогічних наук. Структура і галузі педагогічної науки. Зв'язок педагогіки з іншими науками. Взаємозв'язок педагогічної теорії і практики. Джерела педагогіки.

Система освіти і виховання в Україні. Структура загальної середньої освіти України. Аналіз сучасного стану національної системи освіти в контексті «Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року».

Народна педагогіка. Використання надбань народної педагогіки в навчально-виховному процесі загальноосвітньої школи. Принципи народності виховання в педагогічній спадщині М. Стельмаховича.

Поняття розвитку і формування особистості. Русійні сили та закономірності розвитку особистості. Характеристика основних чинників, що впливають на розвиток особистості.

Виховання як провідний чинник розвитку і формування особистості. Роль спадковості в розвитку та формуванні особистості.

Середовище як умова розвитку та формування особистості. Макро-,

мезо-, мікрочинники формування особистості учнів початкової школи. Роль виховання в розвитку особистості.

Діяльність, активність і спілкування особистості як умова ефективності її розвитку. Види діяльності та форми спілкування. Характеристика ігрової, навчальної та трудової діяльності школяра.

Поняття «спадковість». Взаємозв'язок розвитку, спадковості і виховання. Генотип і його частини. Спадкові програми розвитку особистості: детермінований (постійний, незмінний) і змінний складники.

Проблема вікової періодизації в педагогіці. Педагогічні критерії виділення вікових періодів розвитку особистості школяра та їх значення в організації навчально-виховного процесу. Сучасна періодизація розвитку особистості. Вікові етапи розвитку особистості школяра, їх психолого-педагогічна характеристика.

Акселерація і ретардація розвитку особистості. Теорії походження явища акселерації.

Індивідуальні особливості розвитку учнів молодшого шкільного віку. Індивідуальний підхід до учнів у процесі навчання і виховання.

Дидактика (теорія освіти і навчання)

Предмет і завдання дидактики початкової школи. Становлення дидактики як науки. Процес навчання та його основні компоненти. Закономірності навчання і їх характеристика. Функції навчання. Види навчання. Розвивальний потенціал початкового навчання. Етапи /ланки/ пізнавальної діяльності учнів у процесі навчання

Концептуальні засади реформування початкової школи. Зміст освіти в школі. Поняття про Державний стандарт початкової освіти (2018). Навчальні плани та програми для початкової школи. Базовий навчальний план початкової освіти. Характеристика освітніх галузей початкової освіти. Аналіз підручників та посібників для початкової школи.

Суть і поняття мотивів. Класифікація мотивів учіння. Стимули навчання. Класифікація стимулів навчання. Мотивація та стимулювання учіння учнів початкової школи.

Врахування індивідуальних особливостей учнів у процесі навчання. Диференціація та індивідуалізація навчання в початковій школі.

Принципи і правила навчання. Класифікація принципів навчання. Характеристика принципів навчання в сучасній дидактиці.

Методи і прийоми навчання та їх загальна характеристика. Класифікація методів навчання. Суть і значення кожної групи методів навчання.

Інтерактивні методи та прийоми навчання в початковій школі.

Використання методу проєктів у сучасному навчальному процесі.

Ігрові методи навчання й розвитку учнів початкової школи.

Форми організації навчання в початковій школі. Урок як основна форма організації навчання в школі.

Типи і структура уроків. Структура комбінованого уроку. Основні вимоги

до уроку в початковій школі. Нестандартні уроки в початковій школі.

Алгоритм підготовки вчителя до проведення уроку. Підготовка учнів до уроку.

Інтегровані уроки. Вимоги до організації інтегрованих уроків.

Види домашніх завдань і способи їх перевірки в початковій школі. Домашня навчальна робота учнів.

Організація навчального процесу в малочисельній початковій школі. Особливості роботи вчителя в сільській малочисельній школі. Специфіка побудови уроків у класах-комплектах.

Контрольно-оцінювальна діяльність учителя початкових класів. Дидактичні вимоги до організації контрольно-оцінювальної діяльності вчителя у ЗОШ I ст. Педагогічні вимоги до контролю й оцінки успішності учнів.

Види контролю успішності учнів початкової школи. Основні функції, форми та види контролю успішності учнів. Методи контролю успішності в початковій школі. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів. Особливості оцінювання знань за 12-бальною шкалою. Особливості оцінювання в першому класі.

Компетентнісний підхід до організації навчання в загальноосвітній школі першого ступеня. Основні групи компетентностей, набутих у процесі навчання, та їх характеристика.

Актуальні проблеми розвитку дидактики за кордоном. Особливості організації сучасної початкової освіти в зарубіжних країнах.

Теорія виховання

Суть процесу виховання учнів, його структура та рушійні сили. Мета і завдання виховання. Ідеал національного виховання. Г. Ващенко про виховний ідеал.

Завдання та основні напрями виховання. Сучасні концепції та програми організації виховання учнів. Основні напрями функціонування виховної системи школи. Формування системи цінностей школяра.

Закономірності та принципи виховання учнів початкових класів.

Методи виховання, їх класифікація. Методи виховання, що сприяють формуванню свідомості особистості (поглядів, переконань, ідеалів). Методи виховання, що сприяють організації діяльності, спілкуванню, досвіду суспільної поведінки. Методи виховання, що стимулюють і мотивують діяльність і поведінку

Засоби виховання.

Форми організації виховного процесу. Виховна робота з учнями на уроці. Форми організації виховного процесу з учнями молодшого шкільного віку. Вимоги до організації виховного процесу в початковій школі.

Характеристика процесів самовиховання, перевиховання та виправлення особистості.

Поняття про колектив, його ознаки і структура. Види колективів. Особливості формування колективу. А. Макаренко про особливості формування

учнівського колективу. Колективні творчі справи і їх значення (за І. Івановим).
Учнівське самоврядування в школі і в класі.

Значення та роль розумового виховання у початковій школі. Формування основ наукового і національного світогляду молодших школярів.

Моральне виховання учнів початкових класів. Зміст, засоби та організаційні форми морального виховання молодших школярів. Способи та засоби формування культури поведінки учнів початкової школи.

Суть, мета і завдання громадянського виховання молодших школярів.

Патріотичне виховання учнів молодшого шкільного віку.

Завдання і зміст трудового виховання у навчально-виховному процесі ЗШ І ст. Основи профорієнтації молодших школярів.

Екологічне виховання учнів 1-4 класів. Формування екологічної культури молодшого школяра.

Сутність, мета, завдання та специфіка організації превентивного виховання у загальноосвітній школі першого ступеня.

Патріотичне виховання молодших школярів: мета, зміст, принципи патріотичного виховання в системі виховної роботи ЗШ І ст.

Значення і завдання естетичного виховання учнів початкових класів.

Зміст, засоби та організаційні форми фізичного виховання молодших школярів.

Поняття про позашкільне виховання, його завдання. Перебудова змісту і форм позаурочної і позашкільної виховної роботи на засадах народної педагогіки.

Форми роботи школи і вчителя початкової школи з батьками учнів.

Основи школознавства та управлінської діяльності

Принципи управління освітою. Структура управління освітою в Україні. Органи управління системою освіти в Україні та їх завдання. Особливості і методи управлінської діяльності в сучасній школі. Функції управління. Органи громадського самоврядування в школі. Основні функції директора школи та його заступників.

Система шкільного планування, його принципи. Види планів, їх характеристика.

Сутність та особливості контролю в ЗШ. Вимоги до організації внутрішньошкільного контролю. Види, форми і методи контролю в ЗШ І ст. Моніторинг діяльності навчального закладу.

Основні форми і зміст методичної роботи в школі. Значення методичної роботи для підвищення рівня фахової підготовки вчителя початкової школи. Підвищення кваліфікації і атестація педагогічних працівників.

Інспектування загальноосвітнього закладу.

Педагогічний досвід і його види. Проблеми вивчення, узагальнення і впровадження в практику передового педагогічного досвіду. Досвід учителів початкової школи.

Інноваційна спрямованість діяльності вчителя початкової школи. Інновації

(нововведення) в освіті. Критерії педагогічних інновацій.

ОСНОВИ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Наука як сфера людської діяльності. Поняття, цілі та завдання науки. Основні етапи розвитку науки. Класифікація наук. Структурні елементи науки, їх характеристика. Сучасна науково-методологічна база педагогічних досліджень. Основні завдання наукових досліджень у педагогіці.

Технологія наукової діяльності. Види наукової діяльності та їх характеристика. Суб'єкти наукової діяльності. Вимоги ергономіки до організації наукової праці. Етика та культура наукової діяльності.

Методологія науково-дослідницької діяльності. Поняття, принципи та функції методології педагогічного дослідження. Передовий педагогічний досвід як джерело педагогічної науки.

Методика здійснення науково-педагогічного дослідження. Інформаційне забезпечення науково-педагогічних досліджень. Наукові джерела, їх види та призначення. Засоби передання та збереження інформації.

Поняття про методи науково-педагогічного дослідження. Класифікація та загальна характеристика методів науково-педагогічного дослідження.

Педагогічне спостереження, його типи, особливості, організація. Вимоги до спостереження.

Бесіда як метод педагогічного дослідження. Особливості організації і проведення бесіди як методу дослідження. Інтерв'ю як метод отримання інформації за допомогою усного опитування. Види інтерв'ю, їх характеристика.

Психолого-педагогічний експеримент, його місце і роль у педагогічному дослідженні. Основні етапи педагогічного експерименту. Види педагогічного експерименту, їх характеристика.

Вивчення продуктів діяльності учнів як метод педагогічного дослідження.

Анкетування, його місце і значення в педагогічному дослідженні. Типи анкет та особливості їх використання в педагогічному дослідженні.

Метод рейтингу та особливості його застосування в педагогічному дослідженні. Метод узагальнення незалежних характеристик у педагогічних дослідженнях.

Тестування, особливості його використання в педагогічному дослідженні. Типи тестів і їх характеристика.

Соціометрія як метод дослідження взаємин у групі. Математичні методи і їх використання в педагогічному дослідженні.

Вибір теми дослідження та аргументація її актуальності. Елементи наукового дослідження. Робоча і наукова гіпотези, їх суть і значення. Складання плану наукового дослідження: описового, аналітичного, експериментального. Робота з реальними і науковими фактами. Мова та стиль наукового дослідження.

Особливості роботи з науковими джерелами (літературою) з педагогіки. Робота з історико-педагогічними та архівними матеріалами.

Проблеми сучасних педагогічних досліджень. Оформлення результатів наукового дослідження. Види наукових робіт.

Підготовка наукової роботи до публікації. Загальні вимоги до оформлення

результатів науково-педагогічних досліджень.

Аналітичний огляд сучасної літератури з проблеми науково-педагогічних досліджень. Критерії якості науково-дослідницької роботи з педагогіки.

Форми наукового викладу матеріалів дослідження. Наукова організація дослідницької роботи студентів. Структура, зміст та форми науково-дослідницької діяльності студентів. Основні види наукової роботи студентів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бех І.Д. Виховання особистості: підручник. К.: Либідь, 2008. 848 с.
2. Бондар В. Дидактика. К.: Либідь, 2005. 264 с.
3. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: навч. посібник. – 3-тє вид., доопр. і доп. К.: Знання, 2008. 566 с.
4. Волкова Н.П. Педагогіка: навч. посібник. – 2-ге вид., переробл., доповнене. К.: Академвидав, 2007. 614 с.
5. Державна національна програма «Освіта» (Україна XXI століття). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/896-93-п>.
6. Державна програма «Вчитель». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/379-2002-п>.
7. Державний стандарт початкової освіти. URL: <http://nus.org.ua/news/uryad-opublikuvav-novuj-derzhstandart-pochatkovoyi-osvity-dokument/>
8. Закон України «Про освіту» URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T172145.html
9. Закон України «Про позашкільну освіту» // Освіта. 1990. 29 вересня. Або URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1841-14>
10. Закон України «Про загальну середню освіту». URL: <https://zakon.help/law/651-XIV/edition28.09.2017/>
11. Заходи щодо реалізації концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді / Додаток до наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 р. № . URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/47154/
12. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання: навч. посібник. – 2-ге вид., доп. і переробл. / С.Г.Карпенчук. К.: Вища школа, 2005. 343 с.
13. Концепція Нової української школи. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
14. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка: підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. К.: Знання-Прес, 2004. 445 с.
15. Лист МОН України від 17.08.2016 1/9-437 «Щодо методичних рекомендацій про викладання навчальних предметів у загальноосвітніх навчальних закладах». URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/6119->
16. Мазоха Д. С., Опанасенко Н. І. Педагогіка . К.: ЦНЛ, 2005. 322 с.
17. Максимюк С. П. Педагогіка: навч. Посібник. К. : Кондор, 2005. 667 с.
18. Матвієнко О. В. Виховання молодших школярів: теорія і технологія: навч. Посібник. К. : ВД «Стилос», 2006. 543 с.
19. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка: навч. посібник. – 5-те вид., доповн. і

переробл. К., 2007. 656 с.

20. Національна доктрина розвитку освіти України. URL: <file:///C:/Users/Юрій/Downloads/natsionalna%20doktryna.pdf>.
21. Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні. URL: <http://ukraine.uapravo.net/data/base28/ukr28703.htm>.
22. Нова українська школа : концептуальні засади реформування середньої школи - URL: <http://mon.gov.ua/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8%202016/12/05/konczepczya.pdf>
23. Оліяр М. П., Русин Г. А., Червінська І. Б. Основи науково-педагогічних досліджень (модульно-рейтинговий підхід) : навчально-методичний посібник для студентів вищих пед. навч. закладів. Івано-Франківськ : НАІР, 2013. 214 с
24. Омеляненко В. Л., Кузьмінський А. І. Теорія і методика виховання: навч. Посібник. К.: Знання, 2008. 415 с.
25. Опис ключових змін до навчальних програм (1-4 класи) ». URL: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/pochatkova-shkola-2016-2/> Опис ключових змін до навчальних програм (1-4 класи) ». URL: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/pochatkova-shkola-2016-2/>
26. Опис ключових змін до орієнтовних вимог до оцінювання та методичних рекомендацій». URL: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/pochatkova-shkola-2016-2/>
27. Основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. URL: <http://shkola.ostriv.in.ua/publication/code-3b2118269809f/list-d4a04af326>
28. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>
29. Програма українського патріотичного виховання дітей та учнівської молоді / За ред. І. Д. Бега, К. І. Чорної. Гірська школа Українських Карпат. 2015. №12-13. С.27-37.
30. Савченко О. Я. Виховний потенціал початкової освіти : посіб. для вчителів та методистів почат. навч. К. : Богданова А. М., 2009. 226 с.
31. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти: підруч. К. : Грамота, 2012. 504 с.
32. Фіцула М. М. Педагогіка: навч. Посібник. 3-тє вид., перероб. і доп. Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2013. 232 с.
33. Фіцула М. М. Вступ до педагогічної професії: навч. посібник. – вид. 3-тє, переробл. і доповн. Т: Навч. книга-Богдан, 2005. 168 с.
34. Фіцула М. М. Педагогіка: навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. К.: Видавничий центр “Академія”, 2009. 560 с.
35. Чайка В. М. Основи дидактики: навч. посіб. К.: Академвидав, 2011. 240 с.
36. Червінська І. Б., Довбенко С. Ю. Теоретико-методологічні засади виховної роботи в початковій школі. Івано-Франківськ : Вид-во Прикарпатського нац. у-ту, 2013. 566 с.
37. Червінська І. Б., Никорак Н. Ю. Дидактика початкової школи : практичний

курс. Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2014. 200 с.

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Методика навчання української мови як педагогічна наука

Характеристика мовно-літературної освітньої галузі Державного стандарту початкової освіти (затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р.). Цикл I (1-2 класи) за типовою програмою Р. Б. Шияна.

Характеристика мовно-літературної освітньої галузі Державного стандарту початкової освіти (затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р.). Цикл I (1-2 класи) за типовою програмою О.Я.Савченко.

Методика навчання української мови як педагогічна наука. Методологічні основи методики навчання рідної мови. Реалізація дидактичних та методичних принципів на уроках української мови в початкових класах. Зв'язок методики з науками психолого-педагогічного циклу.

Методика навчання грамоти

Психолого-педагогічні та лінгвістичні основи методики навчання грамоти. Загальна характеристика основних періодів й етапів навчання грамоти. Методика роботи з молодшими школярами в добукварний період навчання грамоти. Етапи букварного періоду, мета та завдання кожного з них. Методи й прийоми навчання письма в період навчання грамоти. Розвиток мовлення і мислення дітей в період навчання грамоти. Особливості сучасного звукового аналітико-синтетичного методу навчання грамоти молодших школярів. Прийоми звукового аналізу та синтезу на уроках навчання грамоти шестирічних першокласників. Дидактико-методична класифікація типів уроків в період навчання грамоти. Засвоєння звукової системи української мови у взаємозв'язку з графічною.

Методика опрацювання розділів «Мова і мовлення», «Текст»

Формування в молодших школярів уявлень про мову і мовлення. Текст, його структурно-семантичні особливості. Методика роботи над текстом у початковій школі.

Методика розвитку мовлення

Наукові основи методики розвитку мовлення молодших школярів. Види словникової роботи на уроках української мови в початкових класах. Робота над образними словами та виразами на уроках літературного читання. Види

переказів та методика їх проведення в початкових класах. Класифікація творів, методика роботи над твором на уроках розвитку зв'язного мовлення молодших школярів. Виявлення та виправлення недоліків в усному та писемному мовленні молодших школярів.

Методика класного та позакласного читання

Мета і завдання уроків класного читання. Побудова підручників з літературного читання за сезонним та лінійно-концентричним принципами програми. Види літературних жанрів у змісті навчання. Свідомість читання, види й прийоми роботи з формування навички свідомого читання. Правильність читання і прийоми навчання правильного читання. Методика формування навички швидкого читання на уроках літературного читання. Виразність читання, основні його елементи. Методика формування виразного читання. Типи уроків класного читання, методика їх проведення. Методика опрацювання оповідань на уроках літературного читання. Особливості роботи над казкою в початковій школі. Дидактичні основи методики опрацювання байок в початкових класах. Особливості роботи над віршем на уроках літературного читання. Уроки позакласного читання в системі уроків читання і розвитку мовлення. Характеристика основного методу формування свідомого читача на уроках позакласного читання. Уроки позакласного читання на підготовчому, початковому і основному етапах.

Методика навчання орфографії в початковій школі

Граматичний і антиграматичний напрями в методиці навчання орфографії. Види орфографічних вправ, методика їх опрацювання на уроках української мови. Загальна характеристика трьох типів орфографічних правил. Методика роботи над орфографічним правилом на уроках української мови.

Методика вивчення граматики в початковій школі

Методика формування граматичних понять в початковій школі. Формування поняття про речення на уроках української мови. Робота над засвоєнням понять «основа речення», «головні члени речення» на уроках української мови. Вивчення однорідних членів речення в початковій школі. Система вивчення іменника в початковій школі. Методика вивчення прикметника в початковій школі. Система вивчення дієслова на уроках української мови. Вивчення на уроках української мови займенника, числівника та прислівника. Методика роботи над засвоєнням синтаксичного зв'язку між членами речення.

Методика вивчення фонетики і графіки в початковій школі

Вивчення теми «Голосні звуки і позначення їх буквами» на уроках

української мови в початковій школі. Вивчення з молодшими школярами теми «Приголосні звуки та позначення їх буквами». Вивчення теми «Дзвінки та глухі приголосні звуки» на уроках української мови. Вивчення з учнями початкової школи теми «Склад», «Наголос». Методика проведення звукового і звуко-буквеного аналізу слів.

Методика вивчення елементів лексикології на уроках української мови в початковій школі

Завдання вивчення лексикології в початковій школі. Наукові засади методики навчання елементів лексикології в початковій школі. Робота над переносним значенням слів на уроках української мови. Методика роботи з багатозначними словами в початковій школі. Робота над синонімами та антонімами на уроках української мови. Засвоєння молодшими школярами явища омонімії. Вивчення з молодшими школярами елементів фразеології. Лексико-семантичні, словниково-логічні та лексико-граматичні вправи на уроках української мови.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Белих О. І., Романюк Л. Ю. Використання лінгвістичних казок на уроках української мови в початковій школі. Методичний посібник. Вінниця: ММК, 2016. 58с.
2. Вашуленко М. С. Українська мова і мовлення в початковій школі. К., Освіта. 2006.
3. Вашуленко М. С., Вашуленко О. В. «Українська мова. Буквар» підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах). К.: Видавничий дім «Освіта», 2018. 112 с.
4. Васильєва О. Реалізація технології діяльнісного методу на уроках у початковій школі. *Початкова школа*. 2018. № 4. С. 38
5. Державний стандарт початкової школи, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87. URL: <http://nus.org.ua/news/uryad-opublikuvav-novuj-derzhstandart-pochatkovoyi-osvity-dokument/>
6. Коваль Г. П., Деркач Н. І., Наумчук М. М. Методика викладання української мови: навч. посібник для студ. педін. Тернопіль: Астон, 2008. 287с.
7. Методика навчання української мови в початковій школі / За ред. М.С. Вашуленка. К., 2010. 360 с.
8. Навчальні програми для загальноосвітніх навч. закл. із навчанням українською мовою. 1-4 класи. К.: Видавничий дім «Освіта», 2012. 392с.
9. Наумчук М. М. Сучасний урок української мови в початковій школі (методика і технологія навчання). Видання друге, доповнене. Тернопіль: Астон, 2005. 352 с.
10. Опис ключових змін до навчальних програм (1-4 класи) ». URL: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/pochatkova-shkola-2016-2/>

11. Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти: 1-2 класи. К.: ТД «ОСВІТА-ЦЕНТР +», 2018. 240 с.
12. Шишова О. Урок української мови у 4 класі. *Початкова школа*. 2018 № 12. С.15-18
13. Ушмарова В. Організація науково-методичної роботи учителями початкової школи у контексті Концепції “Нова українська школа”. *Початкова школа*. 2017. № 8. С.1-4
14. Ярош Н. Групові методи роботи на уроках у початковій школі. *Почат. школа*. 2018. № 6. С. 50 -54.

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ «МАТЕМАТИКА» В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Методика навчання математики в початковій школі. Нумерація і арифметичні дії додавання і віднімання в концентрі «Десяток»

Побудова початкового курсу математики. Мета і завдання навчання математики в початковій школі. Організація навчання математики в початковій школі. Сучасні навчальні технології у навчанні математики в початковій школі.

Математична освітня галузь згідно Державного стандарту початкової школи (2018). Сучасний урок математики в початковій школі.

Методика актуалізації та систематизації знань першокласників на початку навчального року.

Методика навчання нумерації чисел першого десятку. Методика формування обчислювальних навичок додавання і віднімання в межах 10.

Методика навчання нумерації і арифметичних дій додавання і віднімання, табличного множення та ділення в концентрі «Сотня»

Методика навчання нумерації чисел першої сотні. Методика формування обчислювальних навичок додавання і віднімання в межах 100.

Методика формування обчислювальних навичок табличного множення та ділення.

Методика навчання розв’язування задач 1 – 4-му класі

Загальні питання методики навчання розв’язування задач в початковій школі.

Методика формування вмінь розв’язування простих задач в 1- 4 му класі.

Методика ознайомлення з поняттям «складена задача». Методика формування вмінь розв’язування складених задач.

Типові задачі, що містять сталу величину. Типові задачі на процеси.

Методика формування вмінь розв'язування задач на знаходження четвертого пропорційного. Методика формування вмінь розв'язування задач на подвійне зведення до одиниці.

Методика формування вмінь розв'язування задач на пропорційне ділення.

Методика формування вмінь розв'язування задач на знаходження невідомих за двома різницями.

Методика формування вмінь розв'язування задач на спільну роботу.

Методика формування вмінь розв'язування задач на одночасний рух в різних та в одному напрямку.

Дроби в курсі початкової математики. Методика навчання нумерації і арифметичних дій додавання і віднімання, множення та ділення в концентрі «Тисяча» та «Багатоцифрові числа»

Методика формування поняття про частини величини та дріб. Методика формування вмінь розв'язування задач, що містять дроби.

Методика навчання нумерації чисел в межах 1000. Формування обчислювальних навичок додавання і віднімання в межах 1000.

Методика формування обчислювальних навичок поза табличного множення та ділення.

Методика навчання нумерації багатоцифрових чисел.

Методика формування обчислювальних навичок додавання та віднімання багатоцифрових чисел.

Методика формування обчислювальних навичок письмового множення та ділення багатоцифрового числа на одноцифрове та двоцифрове та трицифрове число.

Алгебраїчна та геометрична пропедевтика в курсі початкової математики. Величини. Компетентнісний підхід до змісту початкової математичної освіти

Методика алгебраїчної пропедевтики в початковій школі.

Методика геометричної пропедевтики в початковій школі.

Методика навчання основних величин: довжини, маси, об'єму; площі фігури; часу та його вимірювання.

Реалізація ідей компетентнісного підходу у нормативно-правових документах початкової освіти.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Базова навчальна програма для учнів 1 – 4 класів загальноосвітніх навчальних закладів. URL:<http://www.mon.gov.ua/gr/pr/matemat.doc>
2. Богданович М.В. Методика викладання математики в початкових класах : навч. посіб. / М.В. Богданович, М.В. Козак, Я.А. Король. [4-є вид., перероб. і

- доп.]. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2014. 360 с.
3. Богданович М.В. Урок математики в початковій школі : навч. посіб. / М.В. Богданович, Н.О. Будна, Г.П. Лищенко. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2004. 208 с.
4. Державна національна програма "Освіта" (Україна ХХІ століття): Затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.93 № 896. К. : Радуга, 1994. 61 с.
5. Державний стандарт початкової освіти. URL: <http://nus.org.ua/news/uryad-opublikuvav-novuj-derzhstandart-pochatkovoyi-osvity-dokument/>
6. Закон України «Про освіту» URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T172145.html
7. Закон України «Про загальну середню освіту». URL: <https://zakon.help/law/651-XIV/edition28.09.2017/>
8. Коваль Л.В. Сучасні навчальні технології в початковій школі : навч.-метод. посіб. Донецьк : ТОВ «Юго-Восток, Лтд», 2006. 225 с.
9. Коваль Л.В., Скворцова С.О. Методика навчання математики: теорія і практика. Харків: ЧП «Принт-Лідер», 2011. 414 с.
10. Концепція Нової української школи. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
11. Король Я.А. Початкова школа. Методика роботи над геометричним матеріалом. 1 - 4 класи. Тернопіль : Астон, 2003. 221с.
12. Король Я. А. Формування практичних умінь і навичок на уроках математики. Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2000. 136 с.
13. Корчевська О. П. Навчаємо математики. Методика обчислень. 1 – 4 класи. Тернопіль : Мандрівець, 2009. 156 с.
14. Корчевська О. П. Навчаємо математики. Методика роботи над задачами. Тернопіль : Мандрівець, 2008. 160 с.
15. Кочина Л. П. Навчання математики в 1-му класі : посіб. для вчителів. К. : Літера ЛТД, 2005. 160 с.
16. Кочина Л. П. Навчання математики в 2-му класі : посіб. для вчителів. К. : Літера ЛТД, 2003. 160 с.
17. Кочина Л. П. Навчання математики в 3-му класі : посіб. для вчителів. К. : Літера ЛТД, 2005. 160 с.
18. Кочина Л.П. Навчання математики в четвертому класі: посіб. для вчителів. К. : Літера ЛТД, 2005. 128 с.
19. Лист МОН України від 17.08.2016 1/9-437 «Щодо методичних рекомендацій про викладання навчальних предметів у загальноосвітніх навчальних закладах» URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/6119->
20. Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ столітті. Освіта України. 2001. 18 лип.
21. Опис ключових змін до навчальних програм (1-4 класи)». URL:<http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/pochatkova-shkola-2016-2/>Опис ключових змін до навчальних програм (1-4 класи)».

URL:<http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/pochatkova-shkola-2016-2/>

22. Опис ключових змін до орієнтовних вимог до оцінювання та методичних рекомендацій». URL:<http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/pochatkova-shkola-2016-2/>

23. Романишин І. Я. Математика. Методика роботи над текстовими задачами. 2 клас. Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2003. 152 с.

24. Рябова С. І. Збірник задач і тестових завдань із математики: 3 клас. Вид. 5-те, перероб. і доп. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2015. 176 с.

25. Скворцова С. О. Методика викладання математики в 1-му класі. Одеса : Автограф, 2005. 190 с.

26. Скворцова С. О. Методика викладання математики в 2-му класі. Одеса : Автограф, 2005. 214 с.

27. Скворцова С. О. Методика викладання математики в 3-му класі. Одеса : Автограф, 2005. 268 с.

28. Скворцова С. О. Методика викладання математики в четвертому класі. Одеса : Автограф, 2005. 310 с.

29. Скворцова С. О. Методика навчання математики у другому класі : навч. посіб. для вчителів других класів та студентів за спеціальністю 6.010100 «Початкове навчання» освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр». Одеса : Фенікс, 2011. 262с.

30. Скворцова С. О. Методика навчання математики у першому класі : навч. посіб. та студентів за спеціальністю 6.010100 «Початкове навчання» освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр». Одеса : Фенікс, 2011. 240с.

31. Скворцова С. О. Методична система навчання розв'язування сюжетних задач учнів початкових класів: Монографія. Одеса: Астропринт, 2006. 696 с. ISBN 996-318-567-8

32. Уроки математики у 1 класі : посіб. для вчителя [Головко З.Л., Походжай Н.Я.] Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2004. 224 с.

33. Уроки математики. 2 клас : посіб. для вчителя [Шост Н.Б.]. Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2004. 320 с.

34. Уроки математики. 3 клас : посіб. для вчителя [Козак М. В., Корчевська О.П.]. Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2005. 280 с.

35. Уроки математики. 4 клас : посіб. для вчителя [Бакан Н.А., Шост Н.Б.]. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2005. 320 с.

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ПРИРОДОЗНАВСТВА

Методика навчання природознавства – педагогічна наука

Предмет і завдання методики навчання природознавства. Загальна характеристика цілей навчання природознавства. природознавства. Основні освітні та виховні завдання курсу природознавства. Історичний розвиток

методики викладання природознавства в школі.

Аналіз природничої освітньої галузі згідно Державного стандарту початкової школи (2018).

Виховне значення природознавства: методика формування в учнів науково-природничої картини світу, знайомство з загальними законами природи, формування екологічної та естетичної культури, патріотичне та валеологічне виховання. Формування краєзнавчих понять в початковій школі. Використання народознавчого матеріалу на уроках природознавства.

Принципи відбору і структурування навчального матеріалу з природознавства в початковій школі.

Інтеграція змісту природознавства з дисциплінами початкової і середньої школи. Державні стандарти освіти і їх реалізація в курсі природознавства. Аналіз програм та підручників з природознавства. Планування роботи вчителя. Робота з підручниками на уроках природознавства.

Методика формування природознавчих уявлень та понять. Система природознавчих понять. Умови формування і розвитку природознавчих понять. Уміння, етапи формування умінь на уроках природознавства

Розвиток просторових уявлень і спостережень учнів початкових класів на уроках. Розвиток зв'язного мовлення на уроках природознавства. Привиття учням практичних знань та навичок при вивченні природознавства.

Інтеграція знань учнів на уроках природознавства.

Методи організації процесу навчання природознавства

Методи і методичні прийоми. Дидактична суть методу навчання природознавства. Визначення і класифікація методів навчання природознавства. Методична суть методу проблемного навчання. Евристичний та дослідницький метод навчання. Методична різноманітність проблемних завдань. Практичні методи навчання. Спостереження та його види. Дослід, структура, методика використання дослідів. Практичні роботи з природознавства, демонстрації і досліді на уроках природознавства. Інтерактивні методи навчання природознавству. Характеристика інтерактивних прийомів організації навчання природознавства. Особливості використання дидактичних ігор на різних етапах уроку природознавства. Функції ігрової діяльності на уроках природознавства. Розвиток критичного мислення на уроках природознавства. Технології проектного навчання. Основні теоретичні положення, особливості методики. Технологія взаємодії вчителя і учнів під час співробітництва на різних етапах уроку.

Матеріально-технічне оснащення курсу природознавства

Наочний принцип навчання, його реалізація в курсі природознавства. Класифікація обладнання з природознавства та його значення.

Куток живої природи його оснащення. Навчально-дослідна ділянка, її влаштування і утримання. Географічний майданчик, його влаштування і

оснащення. Засоби наочності у процесі навчання природознавству, методика їх використання, загальна характеристика. Заняття на навчально-дослідній ділянці. Класифікація обладнання. Натуральні, образотворчі та аудіовізуальні засоби наочності.

Матеріальна база кабінету природознавства.

Форми організації навчального процесу з природознавства і методики їх організації та проведення

Типи та структура уроків з природознавства. Типологія уроків. Методика етапу постановки цілей і завдань уроку. Методика етапу засвоєння нових знань, умінь і навичок. Осмислення у процесі засвоєння. Методика етапу систематизації, узагальнення засвоєних знань умінь і навичок. Предметний урок, особливості його проведення. Основні вимоги до предметного уроку. Особливості структури предметного уроку. Методика проведення вступного уроку з природознавства. Проведення узагальнюючого уроку з природознавства. Вимоги, особливості структури узагальнюючого уроку.

Методика проведення комбінованого уроку з природознавства. Методика проведення комбінованого уроку.

Демонстраційні досліди. Методика проведення демонстраційних дослідів на уроках природознавства. Методика проведення фронтальних дослідів на уроках природознавства. Основні вимоги до проведення практичних дослідів.

Урок-екскурсія з природознавства. Вимоги до проведення екскурсій. Методика проведення уроку-екскурсії з природознавства. Методика проведення сезонної фенологічної екскурсії в початковій школі. Вимоги до проведення екскурсій. Самостійна робота учнів на уроках природознавства. Методика проведення підсумкових уроків спостереження за природою.

Нестандартний урок. Інтегрований урок.

Домашні завдання з природознавства

Позаурочна виховна робота з природознавства

Види позакласної та позашкільної навчально-виховної роботи з природознавства.

Географічний майданчик і його обладнання.

Організація спостережень за природою в початковій школі. Методика організації спостережень за погодою у початковій школі.

Методика роботи з календарем природи в початковій школі.

Куточок живої природи і його обладнання. Рослинні куточки живої природи.

Методика організації і проведення дослідів на пришкольній ділянці.

Технології викладання окремих тем курсу природознавства

Інтерактивні методи навчання природознавству. Характеристика

інтерактивних прийомів організації навчання природознавства. Проектні методи навчання природознавства. Використання елементів зацікавлення на уроках природознавства.

Матеріали зацікавлення та ігри на уроках природознавства. Особливості використання дидактичних ігор на різних етапах уроку природознавства. Функції ігрової діяльності на уроках природознавства. Технології проектного навчання. Технологія взаємодії вчителя і учнів під час співробітництва на різних етапах уроку.

Контроль та перевірка знань, умінь та навичок на уроках природознавства. Критерії оцінювання навчальних результатів учнів молодшого шкільного віку з природознавства.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Байбара Т.М. Методика навчання природознавства в початкових класах. К.: Веселка, 1998. 334с.
2. Державний стандарт початкової освіти. URL: <http://nus.org.ua/news/uryad-opublikuvav-novuj-derzhstandart-pochatkovoyi-osvity-dokument/>
3. Кукалець М.В. Методика викладання природознавства у початковій школі: навчально-методичний посібник за модульно – рейтинговою системою навчання студентів спеціальності «Початкова освіта»: Навч.посібник. Львів.: «Новий світ-2000», 2011. 223с.
4. Лист МОН України від 17.08.2016 1/9-437 «Щодо методичних рекомендацій про викладання навчальних предметів у загальноосвітніх навчальних закладах»
5. Ліннік О. О. Методика викладання освітньої галузі «Людина і світ». – К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. 247с.
6. Луцик Д.В., Стахів Л.Г. Методика викладання природознавства. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2007. 119 с.
7. Навчальні програми для загальноосвітніх навч. закл. із навчанням українською мовою, 1-4 класи. К.: Видавничий дім «Освіта», 2011. 392с.
8. Нарочна П.К., Ковальчук Г.В., Гончарова К.Д. Методика викладання природознавства в початкових класах. К.: Вища школа, 1990 р. 300с.
9. Опис ключових змін до навчальних програм (1-4 класи) ». URL: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/pochatkova-shkola-2016-2/>
10. Опис ключових змін до орієнтовних вимог до оцінювання та методичних рекомендацій». URL: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/pochatkova-shkola-2016-2/>
11. Нова українська школа : концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <http://mon.gov.ua/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8%202016/12/05/konczepczyia.pdf>

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Порядок проведення та критерії оцінювання вступних випробувань регулюються «Положенням про організацію вступних випробувань у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».